

Departamento di
Enseñansa Aruba

Sectoroverstijgende keuzedeel

voor het Arubaanse Beroepsonderwijs

Duurzaamheid in het beroep C

behorend bij één of
meerdere kwalificaties

Kwalificatieniveau 3

Code
K0030

Geldig vanaf
Augustus 2022

Keuzedelen

Aan elke kwalificatie zijn keuzedelen verbonden. Met keuzedelen kan de deelnemer zijn vakmanschap verbreden of verdiepen. Een keuzedeel vergroot de arbeidsmarktkansen van de deelnemer of vergemakkelijkt de doorstroom naar een vervolgstudie. Er zijn beroepsgerichte keuzedelen die verbonden zijn aan een of meerdere kwalificaties, en er zijn ook sectoroverstijgende keuzedelen, die beschikbaar zijn voor alle kwalificaties. Deze sectoroverstijgende keuzedelen zijn gericht op vervolgonderwijs en of verbreding.

De keuzedelen die verbonden zijn aan bepaalde kwalificaties staan aangegeven in het desbetreffende beroepskwalificatiedocument (BKD). De keuzedelen maken geen deel uit van de kwalificatie, maar zijn er wel aan gekoppeld en vormen als het ware een 'plus' op het diploma.

De BKD's en alle beschikbare keuzedelen zijn te vinden op www.ea.aw.

1. Algemene informatie

D1: Duurzaamheid in het beroep C	
Studielast	
240	
Wettelijke beroepsvereisten	
Nee	
Certificaten	
Ja, door ABO-certificaat te koppelen aan keuzedelen wordt de waarde en herkenbaarheid voor de arbeidsmarkt vergroot.	
Behorend bij kwalificaties	
Dit is een sectoroverstijgende keuzedeel voor kwalificatieniveaus 3 en kan verbonden worden aan alle kwalificaties met kwalificatieniveau 3.	
Toelichting	
Door middel van het keuzedeel duurzaamheid in het beroep leert de deelnemer een afweging te maken tussen de verschillende aspecten van duurzaamheid. Het keuzedeel is een sectoroverstijgende keuze. Er is een keuzedeel per niveau opbouwend van niveau 1 naar niveau 4. Het doel is dat de deelnemer praktische kennis en vaardigheden ontwikkelt betreffende duurzaamheid in de eigen leefwereld en de beroepspraktijk. Hij kan hierdoor duurzaamheidsprincipes in zijn beroep en leefwereld toepassen. Kennis van de principes motiveert de deelnemer ook om zich aan regels te houden die gerelateerd zijn duurzaamheid (bijvoorbeeld milieuregels).	
Toelichting	
Met duurzaamheidsprincipes worden bedoeld: 1. minder afhankelijk worden van delfstoffen en fossiele brandstoffen; 2. af komen van slecht afbreekbare kunststoffen of giftige stoffen voor mens en natuur; 3. natuurlijke bronnen zo weinig mogelijk aantasten (voorraad schoon water, voorraad schone lucht en voorraad biodiversiteit); 4. de voorraad arbeid en de voorraad welvaart eerlijk verdelen (hier en daar, noord en zuid, arm en rijk).	
Het betekent meer oog voor energiebesparing, duurzame energiebronnen, circulaire economy, biobased economy en cradle to cradle producten in een wereld waar biodiversiteit gekoesterd wordt en waar sociaal economisch goed met elkaar wordt omgegaan. Duurzaamheid tracht te voorzien in de behoefte van de huidige generatie zonder het voor toekomstige generaties onmogelijk te maken in hun behoeften te kunnen voorzien. Dat betekent heel wat zoals het vinden van een optimum tussen people planet en profit: - People: De deelnemer respecteert zichzelf, de eigen gemeenschap en andere culturen, streeft naar rechtvaardigheid en een evenwichtige verdeling (met thema's als mensenrechten, eerlijk zakendoen, arbeidspraktijk en betrokkenheid bij en ontwikkeling van de gemeenschap) - Planet: De deelnemer waardeert en respecteert de natuur en haar natuurlijke hulpbronnen, is begaan met het welzijn van andere levende wezens op verantwoordelijke wijze mee om. (thema's bevolkingsgroei, klimaatverandering, energiebesparing, duurzame energie en grondstoffen, behoud biodiversiteit, kringlopen sluiten, leren uit de natuur. - Profit/Prosperity: De deelnemer erkent dat de economie moet kunnen draaien om te kunnen voorzien in banen, onze behoeften en ons welzijn (thema's arbeidspraktijk, eerlijk zakendoen, consumentenaangelegenheden en betrokkenheid bij en ontwikkeling van de gemeenschap).	

D1: Duurzaamheid in het beroep C

Zie ook:

<http://www.mvonderland.nl/trends-ontwikkelingen/iso-26000>

<http://www.nen.nl/web/MVO-ISO-26000.htm>

<http://www.naturalstep.org>

<http://www.duurzaambo.nl>

Relevantie van het keuzedeel

Het thema duurzaamheid wordt steeds belangrijker. Omdat steeds meer bedrijven duurzamer moeten en willen werken, is er vanuit de arbeidsmarkt op de hoogte zijn van het thema duurzaamheid. Dit keuzedeel draagt hieraan bij door kennis en vaardigheden bij te brengen betreffende duurzaamheid en de beroepspraktijk.

Beschrijving van het keuzedeel

Het keuzedeel 'Duurzaamheid in het beroep B' is gericht op het formuleren van eigen persoonlijke verbetermogelijkheden op het gebied van duurzame energie en onderzoek naar duurzaamheid in het bedrijf.

Branchevereisten

Nee

Aard van keuzedeel

Verbredend

Generiek

2. Uitwerking

D1-K1: Formuleert persoonlijke verbetermogelijkheden op het gebied van duurzaamheid
Complexiteit
<p>De beginnend beroepsbeoefenaar bezit kennis van materialen, middelen, feiten, kernbegrippen, eenvoudige theorieën, ideeën, methoden en processen van en gerelateerd aan duurzaamheid. Hij reproduceert de kennis en past deze toe. Hij signaleert beperkingen van bestaande kennis in de beroepspraktijk van de duurzaamheid en onderneemt actie. Hij voert zijn taak uit met tactisch en strategisch inzicht. Hij maakt een eigen keuze uit en een combinatie van standaardprocedures en methodes. Hij onderkent ingewikkelde problemen in de beroepspraktijk van de duurzaamheid. Hij lost deze planmatig op door gegevens te identificeren en te gebruiken.</p> <p>Het is complicerend dat er nog geen gemeenschappelijke taal is wat verschillende beelden en interpretaties kan opleveren. Het is lastig om inzicht te krijgen in lange termijneffecten van duurzaamheidsgedrag en daarvoor een inspanning in tijd en geld te leveren.</p>
Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid
<p>De beginnend beroepsbeoefenaar is zelfstandig en werkt samen met gelijken, leidinggevenden en cliënten. Hij draagt verantwoordelijkheid voor resultaten van een afgebakend takenpakket en studie. Hij draagt gedeelde verantwoordelijkheid voor het resultaat van het routinewerk van anderen.</p>
Vakkennis en vaardigheden
<p>De beginnend beroepsbeoefenaar:</p> <ul style="list-style-type: none">
• heeft kennis van duurzaamheidsthema's in eigen leef- en werkomgeving;
• heeft kennis van basisbegrippen People, Planet, Profit/Prosperity;
• kan zijn eigen motivatie betreffende duurzaamheid benoemen;
• kan zijn eigen bijdrage aan duurzaamheid benoemen;
• kan duurzaamheidsproblematieken herkennen en benoemen;
• kan de gevolgen van zijn/haar gedrag voor de toekomst onderzoeken.

D1-K1-W1: Onderzoekt eigen gedrag
Omschrijving
<p>De beginnend beroepsbeoefenaar vergroot zijn inzicht in duurzaamheid. Hij onderzoekt zijn eigen gedrag op het gebied van duurzaamheid en maakt een sterkte-zwakte analyse.</p>
Resultaat
<p>Een sterkte-zwakteanalyse van de deelnemer op het gebied van duurzaamheid.</p>
Gedrag
<p>De beginnend beroepsbeoefenaar:</p> <ul style="list-style-type: none">
- verzamelt actief informatie over duurzaam handelen en maakt een zo volledig mogelijke analyse van het eigen gedrag op het gebied van duurzaamheid. <p>De onderliggende competenties zijn: Onderzoeken, Analyseren</p>

D1-K1-W2: Benoemt verbetermogelijkheden van gedrag

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar beoordeelt de sterkte-zwakte analyse rekening houdend met de vier duurzaamheidsprincipes. Hij formuleert verbetermogelijkheden en hoe die kunnen worden doorgevoerd.

Resultaat

Beschrijving van verbetermogelijkheden voor de deelnemer op het gebied van duurzaamheid.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar

- formuleert op een logisch gestructureerde wijze mogelijke verbeteringen en hoe die kunnen worden doorgevoerd.

De onderliggende competenties zijn: Formuleren en rapporteren

D1-K2: Doet een onderzoek naar duurzaamheid in het bedrijf

Complexiteit

De beginnend beroepsbeoefenaar bezit kennis van materialen, middelen, feiten, kernbegrippen, eenvoudige theorieën, ideeën, methoden en processen van en gerelateerd aan duurzaamheid. Hij reproduceert de kennis en past deze toe. Hij signaleert beperkingen van bestaande kennis in de beroepspraktijk van de duurzaamheid en onderneemt actie. Hij voert zijn taak uit met tactisch en strategisch inzicht. Hij maakt een eigen keuze uit en een combinatie van standaardprocedures en methodes. Hij onderkent ingewikkelde problemen in de beroepspraktijk van de duurzaamheid. Hij lost deze planmatig op door gegevens te identificeren en te gebruiken.

Het is complicerend dat er bij bedrijven nog geen gemeenschappelijke taal is wat verschillende beelden en interpretaties kan opleveren. Het is lastig om inzicht te krijgen in lange termijneffecten van duurzaamheid en daarvoor een inspanning in tijd en geld te vragen van bedrijven.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar is zelfstandig en werkt samen met gelijken, leidinggevend en cliënten. Hij draagt verantwoordelijkheid voor resultaten van eigen activiteiten, werk en studie. Hij draagt gedeelde verantwoordelijkheid voor het resultaat van het werk van anderen.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft kennis van thema duurzame energie;
- heeft kennis van thema omgang met grondstoffen en materialen, afvoer afval, hergebruik;
- heeft kennis van basisbegrippen People, Planet, Profit/Prosperity;
- kan duurzaamheidsproblematieken herkennen en benoemen.

D1-K2-W1: Onderzoekt duurzaamheid in het bedrijf

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar doet een onderzoek naar duurzaamheid bij het eigen (leer- of stage)bedrijf en aanverwante (zo mogelijk toonaangevende-) bedrijven en branches. Hij onderzoekt motivatie, visie en praktijkvoorbeelden van toonaangevende bedrijven gerelateerd aan de 4 duurzaamheidsprincipes.

Resultaat

Verzamelde gegevens over duurzaamheid in de bedrijven.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- gebruikt verschillende bronnen om informatie te verzamelen over duurzaamheid bij bedrijven.

De onderliggende competentie is: onderzoeken

D1-K2-W2: Rapporteer over duurzaamheid in het bedrijf

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar analyseert de verzamelde gegevens en trekt conclusies. Hij beschrijft representatieve praktijkvoorbeelden van duurzame initiatieven en mogelijke toekomstscenario's van het vakgebied in een verslag.

Resultaat

Verslag duurzaamheid in bedrijf.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- analyseert de verzamelde gegevens en trekt adequate conclusies;
- rapporteert zijn bevindingen op een logisch gestructureerde wijze.

De onderliggende competenties zijn: Formuleren en rapporteren, Analyseren.

D1-K3: Doet een voorstel voor duurzaamheidsverbetering in het beroep.

Complexiteit

De beginnend beroepsbeoefenaar bezit kennis van materialen, middelen, feiten, kernbegrippen, eenvoudige theorieën, ideeën, methoden en processen van en gerelateerd aan duurzaamheid. Hij reproduceert de kennis en past deze toe. Hij signaleert beperkingen van bestaande kennis in de beroepspraktijk van de duurzaamheid en onderneemt actie. Hij voert zijn taak uit met tactisch en strategisch inzicht. Hij maakt een eigen keuze uit en een combinatie van standaardprocedures en methodes. Hij onderkent ingewikkelde problemen in de beroepspraktijk van de duurzaamheid. Hij lost deze planmatig op door gegevens te identificeren en te gebruiken.

Het is complicerend dat er voor beroepen nog geen gemeenschappelijke taal is wat verschillende beelden en interpretaties kan opleveren. Het is lastig om inzicht te krijgen in lange termijneffecten van duurzaamheid en daarvoor een inspanning in tijd en geld te vragen.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar is zelfstandig en werkt samen met gelijken, leidinggevend en cliënten. Hij draagt verantwoordelijkheid voor resultaten van eigen activiteiten, werk en studie. Hij draagt gedeelde verantwoordelijkheid voor het resultaat van het werk van anderen.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft kennis van duurzaamheidsthema's in eigen leef- en werkomgeving;
- heeft kennis van thema duurzame energie;
- heeft kennis van thema omgang met grondstoffen en materialen, afvoer afval, hergebruik;
- heeft kennis van thema water, lucht, bodem;
- heeft kennis van thema mobiliteit, logistiek;
- heeft kennis van basisbegrippen People, Planet, Profit/Prosperity;

- kan presentaties geven over duurzaamheid;
- kan duurzaamheidsproblemen herkennen en oplossen.

D1-K3-W1: Onderzoekt mogelijkheden van duurzaamheidsverbeteringen in zijn beroep

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar onderzoekt mogelijkheden van duurzaamheidsverbeteringen in zijn beroep. Hij let daarbij op onderwerpen zoals productiemiddelen, grondstoffen, product, arbeid en arbeidsomstandigheden, afval en maatschappelijke verantwoordelijkheid. Hij analyseert wat mogelijke verbeteringen voor duurzaamheid in het beroep zijn en formuleert op basis daarvan verbetervoorstellen.

Resultaat

Verbetervoorstellen voor duurzaamheid in het beroep.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- analyseert de huidige duurzaamheidssituatie in zijn beroep grondig;
- formuleert logisch gestructureerde verbetervoorstellen.

De onderliggende competenties zijn: Formuleren en rapporteren, Analyseren.

D1-K3-W2: Presenteert duurzaamheidsverbeteringsvoorstellen

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar maakt een heldere presentatie van de verbetervoorstellen voor duurzaamheid. Hij presenteert dit aan een groep..

Resultaat

Heldere presentatie van verbetervoorstellen.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar houdt een logisch en goed te begrijpen betoog over onderzoeksresultaten voor een groep.

De onderliggende competentie is: presenteren

